

САДРЖАЈ

Први чин

Соломонов храм у Јерусалиму. Уплашени јеврејски народ моли се богу за спас, јер је у његову земљу продрла вавилонска војска под вођством краља Набука. Првосвештеник Закарија и свештеници левити умирују народ својом молитвом. Набукова кћерка Фенена пала је у руке Јевреја и Закарије се нада да ће тим залогом моћи да спречи Набука да поруши Соломонов храм. Стиже јеврејски војсковођа Исмаил и јавља да се Набукова војска приближава. Сви одлазе да бране град, а првосвештеник Закарија поверава Фенену Исмаилу. Исмаил теши Фенену коју је заволео док је био изасланик на Набуковом двору где га је она спасла из тамнице и штитила од своје старије сестре Абигаиле која га је прогонила. Њихов разговор прекида њен долазак с групом вавилонских војника. Абигаила нуди Исмаилу и његовом народу спас ако пође с њом, али он то одбија. Набуко и његова војска победнички пристижу. Првосвештеник Закарија прети краљу Набуку да ће убити његову кћерку Фенену ако сруши храм, али га Исмаил спречава и ослобађа Фенену. Првосвештеник Закарија га проклиње, а Вавилонци одводе Јевреје у ропство.

Други чин

Прва слика. Храм бога Баала. Абигаила из старих докумената сазнаје да је Набуков престо намењен Фенени а не њој, пошто је њена мајка ропкиња. Хоће да се освети Набуку, прети Фенени. Размишља о својој љубави према Исмаилу. Наилази велики свештеник и наговара је да обори Набука с власти и да заузме престо.

Друга слика. Предворје краљевске палате у Вавилону. Закарија окупља левите, свештенике Соломоновог храма, на молитву. Фенена прелази у њихову веру. Наилази Исмаил и свештеници га осуђују као издајника. Војсковођа Абдало јавља Фенени да се Абигаила побунила и да долази с војском која верује да је Набуко пао у борби. Стижу велики свештеник и Абигаила која тражи од Фенене краљевску круну. Тада долази Набуко и, опијен снагом и славом, проглашава себе за бога. У том часу удари га муња и помрачи му се ум. Абигаила узима краљевску круну.

Трећи чин

Прва слика. Дворана у краљевској палати у Вавилону. Абигаили се клањају свештеници и војска, пошто је приграбила власт над Вавилоном. Велики свештеник тражи смрт за заробљене Јевреје и Фенену, која је издала веру својих отаца. Абигаила својом лукавошћу добија печат на смртну пресуду од поремећеног Набука. До његове свести прекасно долази мисао да је с тиме и своју ћерку осудио на смрт. Моли Абигаилу да је поштеди, али она га баца у тамницу.

Друга слика. На обалама Еуфрата. Заробљени Јевреји чезну за својом домовином. Певају чувену песму *Полети, мисли, на крилима златним*. Првосвештеник Закарија храбри их предсказањем о пропасти Вавилона и ослобођењу њихове земље, Јудеје.

Четврти чин

Прва слика. Тамница. Набуко се буди узнемирен тешким сновима. Чује трубе које оглашавају погубљење заробљених Јевреја и његове кћерке Фенене. У очајању пада на колена и моли се јудејском богу, Јехови. Изненада му се враћају снага и свест. Војсковођа Абдало продире у тамницу и ослобађа Набука који жури да спасе Фенену и осуђене Јевреје.

Друга слика. Храм бога Баала. Уз звуке посмртног марша на трг долазе осуђени Јевреји. Међу њима су Закарије, Фенена и Исмаил. Велики свештеник и џелати припремају се за извршење казне. Фенена пева своју последњу молитву. У том часу стиже Набуко са својим верним ратницима. Кип вавилонског бога Баала се руши. Сви клекну и захваљују Јехови. Поражена Абигаила на самрти моли за опроштај. Закарија проглашава Набука за краља. Сви у томе виде божју вољу.

Набуко

Ђузепе Верди

Ђузепе Верди

НАБУКО

Либрето: Темистокле Солера

Диригент: **ЗОРАН ЈУРАНИЋ, к.г.**

Редитељ: **ДЕЈАН МИЛАДИНОВИЋ**

Сценограф: **МИЛЕТА ЛЕСКОВАЦ**

Костимограф: **ЈАСНА ПЕТРОВИЋ-БАДЊАРЕВИЋ**

Режијска обнова: **КАТАРИНА МАТЕОВИЋ-ТАСИЋ**

Диригент Хора: **ВЕСНА КЕСИЋ-КРСМАНОВИЋ**

Обрада текста за дисплеј: **ИВАН СВИРЧЕВИЋ**

НАБУКО, краљ Вавилона

ИСМАИЛ, нећак јерусалимског краља

ЗАКАРИЈА, велики првосвештеник Јевреја

АБИГАИЛА, робинја, усвојена кћерка Набука

ФЕНЕНА, кћерка Набука

ВЕЛИКИ СВЕШТЕНИК

АБДАЛО, официр

АНА, сестра Закарије

ХОР И ОРКЕСТАР СНП, СТАТИСТИ

Место догађања: Јерусалим и Вавилон, 578. године пре нове ере

Концертмајстори: Александра Крчмар, Владимир Ђуковић

Корепетитори: Глеб Горбунов, Ирина Митровић, Филип Милисављевић

Суфлери: Боженка Очовај, Милана Цап-Ђујић

Инспцијенти: Тања Цвијић, Дејан Теодоровић, Олга Бановчанин

Мајстор светла: Младен Букарица

Обнова: 18. октобра 2007. године

Премијера: 8. маја 1983. године

НАБУКО

Опера *Набуко* спада у ране Вердијеве опере, трећа је по реду, компонована 1842. Међутим, у њој је већ присутан индивидуални израз младог композитора. Мужевна снага створила је живе карактере на сцени, а величанствени хорови поробљених Јевреја први пут су уздигли и узбудили духове слушалаца.

Драмска ситуација заробљеног јеврејског народа којег су Вавилонци одвели у своју земљу, била је слична тадашњем положају Италије, која је, разједињена и делом под окупацијом аустријске царевине, тежила уједињењу у јединствену државу. И није стога чудо што је Вердија, великог родољуба, најпре узбудио призор у којем заробљени Јевреји на обали Еуфрата чезну за далеком домовином, па је у једној грозничавој ноћи створио јединствени хор *Полети мисли, на крилима златним* (Хор Јевреја). Тај призор постао је драматуршким и музичким језгром читаве опере. Већ од праизвођења у миланској Скали 1842, која је испраћена овацијама, тај је мелодиозни хор изашао на улице Италије и певан је као револуционарна химна, и све до наших дана остао је једном од најпопуларнијих "тачака" оперског репертоара.

Љубав према домовини, верска мржња, лудило, покајање – та темељна људска стања су присутна у опери *Набуко*. Сам Верди записао је много касније: "То је опера с којом у ствари почиње моја уметничка каријера", а с том опером почиње и његова међународна слава.

ЗОРАН ЈУРАНИЋ, диригент

Рођен 1947. године у Ријеци, где је завршио гимназију и средњу музичку школу. На загребачкој Музичкој академији студирао теорију музике, затим композицију у класи проф. С. Шулека и дириговање у класи проф. И. Ђадрова. Дипломирао је 1972. године и одмах је ангажован за шефа Хора у Опери Хрватског народног казалишта (ХНК) у Загребу, где је од 1987. стални диригент. Обављао је дужност уметничког директора Опере ХНК "Иван пл. Зајц" у Ријеци, у два наврата био је директор Опере ХНК у Осијеку, а од 2002. до 2005. године директор је Опере ХНК у Загребу.

Као диригент наступао је у свим водећим музичким центрима бивше Југославије и у иностранству (Италија, Француска, Немачка, Мађарска, бивши СССР и другде). Јурањићев оперски репертоар обухвата више од 50 наслова, од чега неколико праизведби. Сарађивао је с многим оркестрима и компоновао велики број запажених дела, од којих су многа извођена, снимљена и штампана. У загребачкој Опери, у оквиру Музичког бијенала 1999, с великим успехом изведена је његова оперска фарса *Причај ми о Аугусти*. Његово следеће оперско дело, *Необични догађаји из живота пингвина*, такође припада жанру оперске фарсе, изведено је с великим успехом у Хамбургу 2007. године.

Објавио је низ музиколошких текстова и учествовао на научним скуповима у Хрватској, Словенији и Италији. Један је од оснивача *Зајчевих дана*. Објединивши своја композиtorsка, музиколошка и диригентска занимања, ревидирао је и извео велик број заборањених опера Ивана пл. Зајца, али и других композиција хрватских аутора, од Бајамонија и Соркочевића до А. Смарелја.

Педагошким радом бави се од 1975., од 2005. редовни је професор на Музичкој академији у Загребу. За свој композиtorsки, музиколошки и диригентски рад награђен је с више награда и признања. Члан је Удружења музичких уметника Хрватске, Хрватског музиколошког друштва и Хрватског удружења композитора, где је у Управном одбору.

АНАТОЛИЈ ФОКАНОВ, првак Мађарске националне опере у Будимпешти

Завршио је Музичку академију у Новосибирску (Русија) у класи за соло певање и дириговање. Одмах по завршеним студијама постаје солиста Опере у Новосибирску и стални гост опера у Саратову, Уфи и Душанбеу.

Године 1991. освојио је прву награду на престижном такмичењу „Виталиј Собинов“.

Још у Русији је примећен као врсни тумач улога баритонског фаха. Радио је са таквим диригентима као што су И. Зак, А. Кац и К. Кондрашин.

Након неколико сезона у којима је стални гост Мађарске националне опере у Будимпешти, 1992. постаје члан ове угледне оперске куће.

Гостовао у Француској, Хрватској, Словенији, Египту, Словачкој, Израелу, на Тајланду, у Белгији, Аустрији, Чешкој, Грчкој, Шпанији, Пољској, Србији, Немачкој и Јапану, где је чест гост.

Репертоар Анатолија Фоканова обухвата око двеста улога двадесет композитора.

ВИКТОРИЈА ЧЕНСКА, солисткиња Националне опере Украјине у Кијеву

Једна од најперспективнијих младих оперских уметница чија каријера доживљава нагли успон.

Завршила је Одсек за хорско дириговање на Украјинској националној музичкој академији (1994), затим и Одсек за соло певање (1999), као и постдипломске студије на истом Одсеку (2000). Још за време студија добила ангажман у Дечјем музичком позоришту у Кијеву, где јој одмах додељују улоге првог сопранског фаха. Од 2007. године солисткиња је Националне опере Украјине у Кијеву.

Гостовала је у многим оперским театрима бившег СССР-а, Западној Европи и Јапану. Њене интерпретације редовно добијају највише оцене (критичари истичу уједначеност и носивост гласа, његову необичну покретљивост и префињену музикалност).

Репертоар: АЛЕКО – Земфира, *КАРМЕН* – Микаела, *ЕВГЕНИЈЕ ОЊЕГИН* – Татјана, *ЈОЛАНТА* – Јоланта, *ФАУСТ* – Маргарита, *МАДАМ БАТЕРФЛАЈ* – Ћо-Ћо-Сан, *ХОФ-МАНОВЕ ПРИЧЕ* – Ђулијета, *НОРМА* – Норма, *НАБУКО* – Абигаила, *МАГБЕТ* – Леди Магбет и др.